

in okoli cerkve bilo vse polno. Krasno mrtvaško trugo kinčalo je vključ zimi mnogo lepih vencev. Gnječa na prostornem trgu je bila tolika, da se je spreved le po malem iz cerkve proti pokopališču zvanaj vesi pomikal. Za mrtvaško trugo stopal je ves solzen mladi duhovnik ljubljanske škofije, kteremu pokojni gosp. Virk niso le bili samo ujec ali stric, ampak bili so mu rednik, bili so mu več kakor oče, ker ga niso le v šolah podpirali, ampak ga predlanskim tudi h Gospodovemu altarju spremljali, in ga za duhovsko službo izvrstno izredili.

Med odličnejšimi gosti, ki so bili prišli pokojnemu zadnje časti skazat, naj omenim blagor. c. k. namest. svetovalca g. F. Haas-a, celjskega okrajnega glavarja, ki je kot prvomestnik konjiškega okrajnega šolskega sveta, čegar ud so pokojni do smrti ostali, pogreba se udeležil. Bili so navzoči najodličnejši konjiški tržani, načelnik konjiške hranilnice, odborniki katol. pol. društva v Konjicah in zastopniki drugih društev, odborov in zastopov, kterih vedno delalni ud so bili pokojni Ločki gospod župnik. Konjiški peveci, kterim se je mnogo sosednih gg. učiteljev pridružilo, zapeli so pokojnemu na grobu genljivi Jenkotov zbor: „Blagor mu“ — ki je vsem globoko v srce segal. Med zvonjenjem „Ave Marije“ (večne luči) zasuli so pogrebci blago srce, ki je rodilo toliko prelepih pesmic v počeščenje kraljice nebes in zemlje. Upajmo, da jim je prebl. D. Marija, ktero so vedno ljubili in častili, sprosila prav milostljivo sodbo, ker pokojni v življenji gotovo nikogar niso preojstro sodili. Žalost farmanov po svojem toliko ljubeznivem dušnem pastirju je pa še tem večja, ker so se pokojni gospod zlasti še pretečeni adventni čas s posebno nepopisljivo gorečnostjo prizadevali mlačne vzdrati in jih k ljubezni do brezgrešno spočete Device Marije vneti. Pri tem svojem trudu v mrzli zimi nakopali so si pljučni prisad. Opravljali so še božične praznike božjo službo, kakor poprej po navadi. V pondeljek pred novim letom pa jih tolika slabost napade, da ne morejo več iz hiše. Zdravniki spoznajo, da mlademu bi bolezen ne bila nevarna, pa starčeku 70letnemu utegne življenje vzeti. Moči jih jamejo urno popuščati. Dajo se prevideti s sv. zakramenti za umirajoče, pregledajo še enkrat svojo oporoko, ktero so že pred 10 leti sestavili, popravijo, kar se je med tem spremenilo — in potem pri dobri zavesti pričakujejo vdani v božjo voljo, naj se zgodi, kar je Bog ž njimi sklenil. Ko farmani v nedeljo k cerkvi pridejo, zvedo, da je na vse zgodaj zjutraj jim Bog vzel dušnega pastirja, ki so od leta 1861. skrbno pasli čredo Ločke fare. O sladkem Imenu Device Marije so še obiskali svojo poprejšnjo čredo pri Materi božji na Kalobji, ki že dolgo po nemili smrti dušnega pastirja žaluje. Tolažili so svojo nekdanjo nevesto, pa niso slutili, da bode tudi njih sedajna tako kmalu udova postala. Blag spomin so zapustili pokojni gosp. Jožef

ne le v Ločah in na Kalobji, kjer so bili v vsem skupaj 30 let župnik, tudi po drugod, koder so kot kaplan se obilno v Gospodovem vinogradu trudili. Nadejam se, da spretnejše pero nam sestavi obširnejši životopis pokojnega slovenskega rodoljuba in pesnika, ki bi zlasti udom družbe sv. Mohora utegnil prav ugajati. Tukaj čč. bralcem „Slov. Gosp.“ le nekaj črtic iz življenja pokojnega gosp. Virka podam, s to prisrčno prošnjo, da kdor jih kaj več vé, naj tudi priobči, da bode poslednjič životopiseu lahko popolnoma podobo neutrudljivega slovenskega pisatelja in pesnika Jožefa Virka slovenskemu narodu podati. Znabiti se med obilnimi rokopisi pokojnega gospoda ali v spominskih bukvah Ločke fare nahaja tudi lastnoročen životopis, ali vsaj imenitnejše dogodbe njihovega življenja. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Kutina. (*Cydonia vulgaris*).

Kutina se nahaja po naših vrtil in vinogradih v treh posebnih sortah. 1. Kutina jablanka, *Cydonia maliformis*. Sad ima podobo jabelka. 2. Kutina gruševka, *Cydonia oblonga*. Sad je gršveve podobe. 3. Kutina Portugizanka, *Cydonia vulgaris lusitanica*. Sad je žolt, kakor zlato, debel z nekaško klobučino prevlečen in sploh prav izvrsten.

Kutina raste skoraj v vsaki zemlji, najrajši pa na kakem senčnatem mestu. Poslednja sorta je proti mrazu precej občutljiva in zato zahteva zavarovano stališče in po zimi nekoliko odeje. Zaploja se le redkokdaj po semenu, kterege je treba jeseni sejati. Navadnejše pa se zasaja po reznikih in vlačencih in tretja sorta kutina portugizanka se navadno po okuliranju na domače sorte pomnožuje. Sad se uživa ali sirov ali kuhan z drugim sadjem pomešan. Za pekarije je visoko obražtan. Služi najbolj le v začimbo in poslajšanje drugih kuhanih sadnih sort, najbolj pa ko pridevek v sadni močnik. Delajo iz nje marmelade, solice, likere in žganje. Sem ter tje imajo tudi navado, da med kislo zelje v kad položé nekoliko kutinjevih drobljancev ali krljev. Dalje daje sad z želodod vkup tako imenovani kutinjevi izvleček, seme pa kutinjevo žlezo, ki jo rabijo, če se komu oči vnamejo. Tudi razpokline na koži se zdravijo s to žlezo. V drevesnicah vzreajo mnogo mladih kutinjevih dreves po reznikih, da potem na nje grške pritlikovke zlahtnijo ali cepijo. Kutinjevo drevo je v cvetu in s sadom obloženo kaj krasnega pogleda. Kutina je ob tem času vsakemu vrtu pravi kras. Les je trd in služi strugarjem za razne izdelke.

Že stari narodi Grki in Rimljani so kutino visoko obražtali. Jim je veljala za znamenje ljubezni in sreče. Plinius že pripoveduje o nji in kaže, kako jo je treba po zimi hranjevati. Nekteri celo menijo, da je kutina tisti sad, od kterege jesti je bilo na-

šim prvim staršem v paradižu prepovedano; ako bi bila Eva znala poprej, kako trpek je ta sad, gotovo bi se ga ne bila dotaknila. — Pri nas je kutina le postranski sad, pravi pasterk med sadunosnimi drevesi. In takemu ravnanju je tudi obrodek primeren. Vendar pa ne ravna jo povsod tako, ampak obračajo kutini vso svojo skrb. V ta namen sadijo kutino v dobro zemljo, v kateri pšenica lepo raste, po 3—4 metre drevo od drevesa. Jame izkopljejo globoke in široke in jih z mešanim gnojem do dobra izpolnijo. Ta mešanec si napravijo, da si dva dela blata iz jarkov in jeden del hlevskega gnoja dobro med seboj pomešajo. Kutinjevo drevesce se potem v jamo posadi, na korenine nekaj ilovičaste prsti natrosi in slednjič s kompostom jama zadela in okoli drevesca se pusti sklednica iz prsti, da se more v nji voda deževnica nabirati. Jeseni brž ko listje odpade se drevesca obrežejo, pa le malo, le bolj same suhe vejice ali take, ki krono drevesu kvarijo. Mesenca novembra se okoli drevesa nekaj lopat gnoja natrosi in pod prst spravi. Spomladi se zemlja med drevesi prekoplje in posebno blizu dreves dobro prerahlja. Potem se potrosi zemlja s soljo tako, da je sol po zemlji poznati. Na hektaro gre 8 hektolitrov soli. Sol se je tudi že pri slivah dobro obnesla. Kdor tako s kutinami ravna, bode v treh letih že od mladih dreves sad bral. Nekteri mislijo, da kutine in gruške ne prenašajo gnoja in postrežbe in da so nepostrežene bolj trpežne proti boleznim in drugim neugodam. Ali ta misel je povse prazna in bosa. Skušnje umnih vrtnarjev so ravno nasprotno dokazale.

Kaj storiti, ako kokoši dobijo trd golžun.

M. Golžun pri kokoših je namreč kožnata razteza v požiravniku, ktera je zato vstvarjena, da se v nji povžita jed za pravi želodec še le priredi in pripravna stori. To se pa doseže, da se jed v golžunu namoči in mehka postane, predno v pravi želodec pride. Če toraj kokoš trdo hrano kakor kornuzo, ječmen in take reči v preveliki meri povžije, nima golžun dosti soka v sebi, da bi nabrano v golžunu jed kemično razkrojil, t. j. razmočil in omehčal. Tako ostane povžita hrana ko trda kepa v golžunu in živali zbolé, pobešajo glavo, greben zgubi rudečo barvo, žival postane klaverna, po kotih počepa in če se ji ne pomaga pogine v kratkem času. Jedna ali dve kavini žlici dobrega laškega olja, kakor potreba kaže, se vlije v boleno kokoš in vtrjena jed se kmalu spravi v želodec in žival je oteta. Dve uri potem, ko se je bolenici laškega olja dalo, je že letala po dvoru med drugim tropom, kakor da bi nikdar ne bila bolena bila.

Sejmovi na Štajerskem 20. jan. Schwanberg, Buče sv. Lenart, Arnož, sv. Mohor; 21. jan. Teharje; 22. jan. Mozirje.

Sejmovi na Koroškem 20. jan. pri sv. Hemi na Krki; 25. jan. št. Paul.

Dopisi.

Od Savinje. („Slovan povsod brate ima“).

Kakor vsako leto, smo tudi letos o božičnih praznikih pri jaslicah častili božjo ljubezen, ki se nam je prikazala v rojstvu božjega Sina, rekel bi, da letos je bilo božično veselje še večje, ker se nam prikazuje dobrodejni jug, čeravno še na daljnem obzorju, ki nam obeta raztaliti led, v kojem nam že tako dolgo zmrznjena tiči narodna naša prosveta. To letošnje božično radost nam je, žali Bog! britko ogrenila tužna včst o hudi lakoti stradajočih naših bratov v Istriji. V resnobnem premišljevanju ravno tukaj veljavnih besedi sv. Paula do Korinčanov: „eden strada, drugi pa v obilnosti živi . . . v tem vas ne hvalim“ nam sama ob sebi, ne na ušesa, nego v dušo doni prekrasni muzikalni umotvor; po širokem svetu znano pesem: „Slovan povsod brate ima“, ter vabi, z djan-sko krščansko ljubeznijo pomagati našim sorodnim revežem v hudi lakoti. V tej zadevi so č. g. Vranski župnik koncem preteklega leta vzbudili prijatelje, svoje Vranske domoljube, ki so jim v blagi ta namen radovoljno izročili 51 fl. S primerno besedo na pridiznici so svoje bogoljubne farmane na novega leta dan naklonili, da so pri cerkvenem darovanju podarili 41 fl. skup tedaj 92 fl. Iz št. Jurske fare so v ta namen izročili ondodni preč. g. župnik 20 fl. 38 kr. in iz Gomiljske preč. g. Luka Jeriša 18 fl. vsega skup 130 fl. 38 kr. koje izročujemo veleslavnemu uredništvu „Slov. Gospodarja“ naj denarje odpošlje siromakom v Istriji, ter dostavljamo iskreno željo, naj bi ta milodar od Savinje našel pri prečastitej in domoljubnej naši duhovščini in pri usmiljenem slovenskem narodu ob Sotli, Savi, Muri, Dravi in Dravinji veseli odmev in brisal solze istokrvnim našim slovenskim in krščanskim sobratom stradancem ter njim lepo kazal, da „Slovan povsod brate ima“.

B.

Iz Celja. (Nov list) začel je v našem mestu izhajati 10. januarja t. l. dvakrat na mesec pod imenom „Popotnik“, list za šolo in dom. Že dolgo smo se veselili takega lista v Celji, kjer po prenehanji „Slovenskih Novin“ in po prezgodnji smrti „Slovenske Bčele“ ni izhajal noben slovenski časnik do sedanjega Popotnika. Program, ktere ga so blagi rodoljubi za svoj list naredili, je tako zanimiv, da ga bo lahko vsakdo z veseljem prebiral. Popotnik bo prinašal: 1. Znanstvene spise. 2. Podučno stvarino za šolo. 3. Narodne pripovedi, pravljice in pesmi. 4. Životo- in krajepisne črtice. 5. Slovstvene stvari. 6. Novice in dopise. 7. Kratkočasnice in vganke. 8. Pisma. 9. Razne spremembe. 10. Naznanila. Iz tega programa se razvidi, da bo mnogim potrebam vstrezal, posebno pa gg. učiteljem in drugim prijateljem dobre odgoje. — Izdajal ga bo g. Mih. Žolgar, vredoval g. Jak. Lopan, natiskoval pa g. Jan. Rakuš. Cena listu je za celo leto 3 fl. za pol leta 1 fl. 50 kr. De-